

ความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

วิภาวี ศรีรินทร์^{1*} สัตยา ตันจันทร์พงศ์² ดลยา ไชยวงศ์²

Received: October 6, 2022

Revised: November 11, 2022

Accepted: November 16, 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจ ความคิดเห็น และปัญหาของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 393 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานใช้การวิเคราะห์ประกอบด้วย t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่รัฐมีความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นระดับปัญหาของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแตกต่างกัน และเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้เสียภาษี ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

^{1*} นักศึกษา สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

* Corresponding author Email: wipawee.ning@gmail.com

Understanding and Opinion of Taxpayers and Government Officials Towards Land and Buildings Tax in Chiangmai

Wipawee Sririn^{1*} Sathaya Thanjunpong² Donlaya Chaiwong²

Abstract

This research study has the objectives of 1) understanding, opinions and problems of taxpayers. 2) Comparison of personal factors affecting knowledge and understanding of land and building tax in Chiang Mai. By selecting the sample group using random random sampling method, the number of 393 people. Statistics used in Data analysis consisted of mean, percentage and standard deviation. and inferential statistics are used. The analysis consisted of t-test and analysis of variance. The results showed that taxpayers had a moderate understanding of land and building tax. Government officials have a high level of knowledge and understanding of land and building tax overall. Taxpayers' opinions on land and building tax problems were generally at a high level. The opinions of government officials about land and building tax problems were at a moderate level. When comparing the level of knowledge and understanding of land and building tax, according to personal factors it was found that taxpayers with different average monthly incomes and educations level have different level of knowledge and understanding of land and building tax, and senior government officials with different average monthly income level and experiences in collecting taxes have different knowledge and understanding of land and building taxes at the significant level of 0.05

Keywords: Government officials, Land and Buildings Tax, Taxpayers, Understanding/Knowledge

^{1*} Student, Faculty of Business Administration, Maejo University

² Assistant Professor Dr., Faculty of Business Administration, Maejo University

บทนำ

การจัดเก็บภาษีทรัพย์สินเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาโครงสร้างภาษีของประเทศไทย เนื่องจากภาษีทรัพย์สินเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐทั้งในระดับประเทศและระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการกำหนด ทิศทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เป็นภาษีประเภทใหม่ที่น่าสนใจเพื่อปฏิรูปโครงสร้างระบบภาษีทรัพย์สินให้มีความทันสมัยเป็นสากลเช่นเดียวกับนานาประเทศและแก้ไขปัญหาโครงสร้างภาษีเดิม กระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เพิ่มความเป็นอิสระและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สร้างความเข้มแข็งและโปร่งใสในการบริหารการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ช่วยให้ท้องถิ่นมีงบประมาณเพียงพอในการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความเจริญในระยะยาว ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการจัดเก็บภาษี และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2562 และเริ่มจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายใหม่ให้มีประสิทธิผลนั้นย่อมต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ ทั้งในส่วนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ถึงแม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ จะมีแหล่งรายได้จากแหล่งต่าง ๆ หลายแหล่ง แต่แหล่งที่จำเป็นและมีความสำคัญมาก และยังนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และเป็นฐานรายได้ขององค์กรในระยะยาว คือ รายได้ที่องค์กรจัดเก็บเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจ และความคิดเห็นของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำไปปรับปรุงแนวปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น สามารถจัดภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ จัดเก็บภาษีครบถ้วน นำไปสู่การเพิ่มเงินรายได้ที่จัดเก็บเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในเขตพื้นที่อย่างเพียงพอต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นการจัดเก็บภาษีที่มาแทนการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งถูกยกเลิกไป โดยมีผลบังคับใช้ในปี 2563 ซึ่งจะมีการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าของที่ดิน

และสิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ในครอบครอง โดยจะมีการจัดเก็บเป็นรายปี โดยแบ่งทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ออกเป็น 4 ประเภท คือ เกษตรกรรม ที่อยู่อาศัย ที่รกร้างว่างเปล่า และอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เกษตรกรรมและที่ อยู่อาศัย องค์ประกอบของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มี 3 ส่วน คือ

1. ฐานภาษี เป็นจำนวนเงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษี ได้แก่ มูลค่าทั้งหมดของที่ดินหรือสิ่ง ปลูกสร้าง โดยเป็นราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากกรมธนารักษ์
2. ผู้เสียภาษี ได้แก่ เจ้าของที่ดิน เจ้าของสิ่งปลูกสร้าง เจ้าของห้องชุด หรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ที่ทำประโยชน์ในส่วนของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของรัฐ ทั้งนี้ ผู้เสียภาษีต้องเสียภาษีทุกปี และต้องชำระภายใน เดือนเมษายนของปีนั้น ๆ เหมือนการชำระภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดินซึ่งถูกยกเลิกไป (ยกเว้นปี 2563 สามารถชำระภาษีได้ถึงเดือนสิงหาคม)
3. ผู้จัดเก็บภาษี เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี ได้แก่ สำนักงานเขตเทศบาล สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และศาลาว่าการเมืองพัทยา การ ประเมินการเสียภาษีจะคำนวณเป็นขั้นบันไดตามมูลค่าของฐานภาษีและจะปรับตามรอบบัญชีประเมิน ราคา ทุก 4 ปี (เป็นการประเมินจากกรมธนารักษ์)

ความรู้ความเข้าใจ ได้มีผู้ให้นิยามของความรู้ความเข้าใจไว้ ดังนี้

อัจฉราพร ปะที (2559) กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ การรับรู้ข้อมูลที่เคยมี ประสบการณ์หรือเคยพบเจอ และสามารถอธิบายได้ เปรียบเทียบในเรื่องนั้นได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล และ สามารถนำความรู้ ความเข้าใจนั้น ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล เป็นสำคัญ

ภารดี เทพคายน (2564) กล่าวว่า ความรู้ความเข้าใจเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่มีความสำคัญและ จำเป็นสำหรับพฤติกรรมมนุษย์ และนำไปสู่ทักษะความสามารถทางเชาว์ปัญญาของมนุษย์ต่อไป ระดับ ความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการลำดับ ความสำคัญ ซึ่งทฤษฎีของ Bloom (Bloom's Taxonomy) แบ่งความสามารถในการเรียนรู้ได้ 6 ระดับ ดังนี้ 1) ความรู้ (Knowledge) 2) ความเข้าใจ (Comprehension) 3) การประยุกต์ใช้ (Application) 4) การวิเคราะห์ (Analysis) 5) การสังเคราะห์ (Synthesis) และ 6) การประเมินค่า (Evaluation)

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร คือ การบริหารจัดการเก็บภาษีอากร อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ได้รายได้ภาษีอากรเต็มเม็ดเต็มหน่วยและลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้ น้อยลง ดังนั้น ควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อ การกำหนดความมีประสิทธิภาพว่า ประกอบด้วย อะไรบ้าง และปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญต่อการกำหนดประสิทธิภาพอย่างไร เมื่อกำหนดถึงปัจจัยที่กำหนด ความมีประสิทธิภาพแล้วจะเห็นว่ามีความหมายหลายประการแต่ปัจจัยหลักที่สำคัญ ๆ มีเพียง 6 ประการ คือ 1) ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี 2) ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร 3) ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร พนักงานผู้จัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน และ

ให้บริการแก่ผู้เสียหายเป็นอย่างดี 4) บรรยายภาคที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร 5) โครงสร้างภาษีอากร และ 6) ฐานข้อมูล (บุญชุม ศรีสะอาด, 2556)

แนวคิดทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์

ในหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ จะประกอบไปด้วยบุคลากรในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก บุคคลแต่ละคนจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกแตกต่างกันนี้ มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ 1) อายุ 2) เพศ 3) สถานภาพ 4) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร ลักษณะพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล จะเป็นดังนี้ 1) อายุกับการทำงาน (Age and Job Performance) บุคคลที่มีอายุมากจะมีผลการทำงานลดลง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพสูง 2) เพศกับการทำงาน (Gender and Job Performance) การศึกษาวิจัยทั่วไปพบว่าการแก้ปัญหา การเรียนรู้ การปรับตัว และแรงจูงใจระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน แต่ในเชิงลึกเพศชายจะมีความคิดก้าวหน้า และความคาดหวังไม่แตกต่างกับเพศหญิง ในเรื่องการทำงาน และความพอใจในการทำงาน 3) สถานภาพการสมรสกับการทำงาน (Marital Status and Job Performance) พบว่าบุคคลที่มีครอบครัวจะมีอัตราการลางาน และลาออกงาน มากกว่าบุคคลที่โสด และมีความพอใจที่สูงกว่าบุคคลที่โสดอีกทั้งยังมีความรับผิดชอบ และเห็นคุณค่าของงาน รวมทั้งมีความสม่ำเสมอในการทำงานด้วย 4) ประสบการณ์ในการทำงาน (Tenure and Job Performance) บุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง จะมีผลการทำงานดีกว่าบุคคลที่เริ่มทำงาน และมีความพอใจในงานมากกว่า (จรัญ ชาดัน, 2559)

หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษี ได้มีผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดีไว้ ดังนี้

ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ (2562) กล่าวถึง หลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดีไว้ทั้งสิ้น 4 ประการ คือ 1) ต้องให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียภาษี 2) ต้องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บให้รัดกุมและแน่นอน 3) ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีมากที่สุด และ 4) ต้องถือหลักจัดเก็บในอัตราต่ำแต่เก็บได้มากและทั่วถึงดีกว่าที่จะเก็บในอัตราสูงแต่เก็บได้น้อย

สุเมธ ศิริคุณโชติ (2565) ได้ระบุว่า ภาษีอากรที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้ 1) มีความเป็นธรรม ควรเสียภาษีอากรโดยพิจารณาถึงความสามารถประกอบกับผลประโยชน์ที่ประชาชนแต่ละคนได้รับ 2) มีความแน่นอนและชัดเจนสามารถเข้าใจได้ง่าย 3) วิธีการมีความสะดวกและมีกำหนดเวลาในการเสียภาษี 4) มีประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีอากรต้องประหยัดรายจ่ายทั้งของผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีอากร 5) มีความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีอากรต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการทำงานของกลไกตลาดหรือให้มีผลกระทบน้อยที่สุด และ 6) อำนวยรายได้ การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีต้องช่วยให้รัฐมีรายได้ที่เพียงพอกับการใช้จ่าย 7) มีความยืดหยุ่น ต้องสามารถปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พวงแก้ว แสงบุญเรือง (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดอบรมที่เหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบล กรณีศึกษาตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การให้ความรู้แก่ประชาชน ผู้เสียภาษีเกี่ยวกับระเบียบข้อกฎหมาย ขั้นตอนการเสียภาษี บทลงโทษ และหน้าที่ของผู้เสียภาษีโดยวิธีการให้ความรู้แตกต่างกัน โดยเปรียบเทียบจากการให้ความรู้โดยเอกสารแผ่นพับที่มีเนื้อหาที่เข้าใจยากกับการฝึกอบรมโดยวิทยากร ผลคือผู้เข้าอบรมพึงพอใจการฝึกอบรมโดยวิทยากรที่ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีการฝึกปฏิบัติ รูปประกอบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงทุกคน

สุภาภรณ์ ตะวันไกล่รุ่ง (2562) ได้ศึกษาสถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตากโดยได้ศึกษาถึงสถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีผลต่อการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท การศึกษาระดับอนุปริญญา มีอาชีพลูกจ้างหรือพนักงานบริษัทเอกชน ประสบการณ์ในการชำระภาษี 1-2 ปี โดยประชาชนที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ในการชำระภาษีต่างกัน ส่งผลให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างต่างกัน

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เสียภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หัวหน้างานจัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 211 แห่ง (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2564) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 จากการคำนวณจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงทำการสุ่มแบบบังเอิญ และได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา จำนวน 393 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นคำถามให้เลือกตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ หรือไม่แน่ใจ จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ หากตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ตอบผิด/ไม่แน่ใจจะได้ 0 คะแนน และนำข้อมูลมาแปลค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจ และทำการวิเคราะห์หาค่าคะแนนของแบบสอบถาม โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์ทฤษฎีการแบ่งคะแนนของ Best (1997) มีเกณฑ์แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ความรู้ระดับมากที่สุด	ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ	80 ขึ้นไป	(ช่วงคะแนน 25 - 30 คะแนน)
ความรู้ระดับมาก	ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ	59 - 79	(ช่วงคะแนน 18 - 24 คะแนน)
ความรู้ระดับปานกลาง	ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ	38 - 58	(ช่วงคะแนน 12 - 17 คะแนน)
ความรู้ระดับน้อย	ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ	27 - 37	(ช่วงคะแนน 6 - 11 คะแนน)
ความรู้ระดับน้อยที่สุด	ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ	0 - 26	(ช่วงคะแนน 0 - 5 คะแนน)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และส่วนที่ 4 ปัญหาจากภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ลักษณะของคำถามเป็นมาตราส่วนการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน มีเกณฑ์ในการให้คะแนน 5 ระดับ ด้วยมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบ ดังนี้

ระดับความเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วยมาก	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

การแปรผลคะแนน ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ของกลุ่มผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ เป็น 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย บุญชุม ศรีสะอาด (2556) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งตรวจสอบแนะนำ ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหา ตลอดจนภาษาที่ใช้เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบสอบถาม วัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าเท่ากับ 0.87 ซึ่งเกินกว่า 0.7 (Hair, et al. 2010) แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับการศึกษานี้มีความเชื่อมั่นเพียงพอในการนำผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือวิจัยนี้ไปทำการวิเคราะห์ผลการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งจดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ ทั้งหมด 211 ชุด โดยได้รับการตอบกลับผ่านทางข้อความอิเล็กทรอนิกส์ Google Form จำนวน 201 ชุด และแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 200 ชุด ได้รับการตอบกลับ 192 ชุด โดยได้รับการตอบกลับ ทั้งหมดจำนวน 393 ชุด ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2565–31 กรกฎาคม 2565 รวมทั้งสิ้น 98 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วยร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายความรู้ความเข้าใจความคิดเห็นและปัญหาของผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐ

ผลการวิจัย

ผลการตอบกลับของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 393 แบบสอบถาม คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 98.25 ของแบบสอบถามที่ได้จัดส่งให้แก่กลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Aker, Kumar & Day (2001) เสนอว่า อัตราการตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 พบว่าข้อมูลเพียงพอที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลในส่วนนี้จะกล่าวถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐ

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้เสียภาษี		เจ้าหน้าที่รัฐ		รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	192	48.90	201	51.10	393	100
เพศ						
ชาย	67	34.90	37	18.40	104	26.46
หญิง	125	65.10	164	81.60	289	73.54

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแจกแจงตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เสียหาย และเจ้าหน้าที่รัฐ (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้เสียหาย		เจ้าหน้าที่รัฐ		รวมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ						
20 - 30 ปี	25	13.00	51	25.37	76	19.34
31 - 40 ปี	75	39.10	68	33.83	143	36.39
41 - 50 ปี	40	20.80	62	30.85	102	25.95
51 - 60 ปี	32	16.70	20	9.95	52	13.23
60 ปีขึ้นไป	20	10.40	0	0.00	20	5.09
ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	5	2.60	2	1.00	7	1.78
อนุปริญญา/ปวส.	9	4.70	8	4.00	17	4.33
ปริญญาตรี	136	70.80	157	78.10	293	74.55
ปริญญาโท	42	21.90	31	15.40	73	18.58
ปริญญาเอก	0	0.00	3	1.50	3	0.76
ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน						
ต่ำกว่า 10,000 บาท	16	8.40	16	7.96	32	8.14
10,001 - 20,000 บาท	49	25.50	88	43.78	137	34.86
20,001 - 30,000 บาท	51	26.60	56	27.86	107	27.23
30,001 - 40,000 บาท	26	13.50	39	19.40	65	16.54
40,001 บาทขึ้นไป	50	26.00	2	1.00	52	13.23
ประสบการณ์						
น้อยกว่า 1 ปี	35	18.20	16	7.96	51	12.98
1 - 3 ปี	35	18.20	84	41.79	119	30.28
4 - 6 ปี	38	19.80	24	11.94	62	15.78
7 - 9 ปี	19	9.90	18	8.96	37	9.41
10 ปีขึ้นไป	65	33.90	59	29.35	124	31.55
รวม	192	100.00	201	100.00	393	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 393 คน เป็นเจ้าหน้าที่รัฐจำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 และเป็นผู้เสียหาย จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 โดยในภาพรวม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 73.54 มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็น

ร้อยละ 36.39 และมีระดับการศึกษาาระดับปริญญาตรี จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 74.55 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.86 และมีประสบการณ์ในการชำระภาษี/รับชำระภาษี 10 ปีขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.55

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	ผู้เสียภาษี			เจ้าหน้าที่รัฐ		
	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้
ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษี						
1. ผู้เสียภาษีคือ เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีชื่อบนโฉนด และทะเบียนบ้าน โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของบ้าน	149	77.6	มาก	174	86.6	มากที่สุด
2. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะคิดภาษีในส่วนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งทรัพย์สินอื่น ๆ ด้วย	79	41.1	ปานกลาง	72	35.8	น้อย
3. ผู้เสียภาษีที่เป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอยู่หลังวันที่ 1 ม.ค. ของปีไหน ก็ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีสำหรับปีนั้น	29	15.1	น้อยที่สุด	79	39.3	ปานกลาง
4. ผู้เสียภาษีที่เป็นเจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินนั้น ไม่ใช่คนเดียวกัน ให้เจ้าของที่ดินเสียภาษีเฉพาะส่วนของมูลค่าที่ดิน และเจ้าของสิ่งปลูกสร้างก็เสียภาษีเฉพาะส่วนมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง	100	52.1	ปานกลาง	162	80.6	มากที่สุด
5. กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างมีเจ้าของกรรมสิทธิ์ร่วมกันหลายคน ทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าภาษีด้วย	132	68.8	มาก	168	83.6	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย		50.94	ปานกลาง		65.18	มาก
ด้านฐานภาษี (มูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง)						
1. การแบ่งมูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กรณีห้องชุดที่เจ้าของมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจะได้รับการยกเว้น 10 ล้านบาท (ราคาประเมิน)	12	6.3	น้อยที่สุด	32	15.9	น้อยที่สุด
2. การแบ่งมูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กรณีห้องชุดที่เจ้าของไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจะเสียภาษีเป็นหลังที่ 2 (บ้านรอง)	87	45.3	ปานกลาง	164	81.6	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจ ที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	ผู้เสียภาษี			เจ้าหน้าที่รัฐ		
	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้
3. มูลค่าที่ดินรวมทั้งหมดในการคำนวณ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะใช้ราคา ประเมินทุนทรัพย์จากกรมบัญชีกลาง	51	26.60	น้อยที่สุด	120	59.70	มาก
4. กรณีที่ดินหลายแปลงมีอาณาเขต ติดต่อกัน และเป็นเจ้าของเป็นคนเดียวกัน ให้คำนวณมูลค่าที่ดินทั้งหมด แยกกัน เป็นมูลค่าทั้งหมดแยกกันเป็นมูลค่า ทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	105	54.70	ปานกลาง	124	61.70	มาก
5. การคำนวณมูลค่าของที่ดินจะใช้ราคา ทุนทรัพย์ที่ดิน เป็นเกณฑ์ในการคำนวณ	131	68.20	มาก	183	91	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย		40.22	ปานกลาง		61.98	มาก
ด้านอัตราภาษี						
1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มี หน้าที่กำหนดอัตรากำหนดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	61	31.80	น้อย	145	72.10	มาก
2. กรณีที่ดินที่ทิ้งไว้ว่างเปล่าหรือไม่ทำ ประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดิน ต้องเสีย ภาษีในจำนวนที่สูง และมีค่าปรับเพิ่มขึ้น ทุก ๆ 2 ปี	44	22.90	น้อยที่สุด	124	61.70	มาก
3. กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างได้รับความ เสียหายจากภัยพิบัติมีสิทธิได้รับการลด และยกเว้นภาษีโดยผู้บริหารท้องถิ่น (โดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด)	104	54.20	ปานกลาง	165	82.10	มากที่สุด
4. กรณีที่เจ้าของซื้อที่ดิน เพื่อปลูกสร้างที่ อยู่อาศัยของตนเองเป็นเวลา 2 ปี จะได้ ลดอัตราภาษี	54	28.10	น้อย	134	66.70	มาก
5. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นผู้ประเมินภาษีผิดพลาด ผู้เสีย ภาษีมียสิทธิได้รับดอกเบี้ย (ผลตอบแทนที่ เพิ่มขึ้น) ในอัตรา 1% ต่อเดือน	101	52.60	ปานกลาง	83	41.30	ปานกลาง
ร้อยละเฉลี่ย		37.92	น้อย		64.78	มาก

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจ ที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	ผู้เสียภาษี			เจ้าหน้าที่รัฐ		
	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้
ด้านการประเมินการจัดเก็บ						
1. การจัดเก็บภาษีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างสามารถลดการใช้ความคิดเห็นในการประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่	82	42.70	ปานกลาง	79	39.30	ปานกลาง
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) แจ้งการประเมินภาษีโดยส่งแบบประเมินภาษีให้ผู้เสียภาษีภายในเดือนมกราคมของแต่ละปี	33	17.20	น้อยที่สุด	137	68.20	มาก
3. ผู้เสียภาษีชำระภาษีตามแบบแจ้งการประเมินภายในเดือนเมษายนของปีนั้น	132	68.80	มาก	193	96.00	มากที่สุด
4. หากพบว่าประเมินภาษีผิดพลาดหรือไม่ครบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีอำนาจทบทวนการประเมินภาษีให้ถูกต้องได้ภายใน 1 ปี	18	9.40	น้อยที่สุด	73	36.30	น้อย
5. กรณีที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ไม่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ การคำนวณค่าภาษีจะใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขกฎกระทรวง	114	59.40	มาก	150	74.60	มาก
ร้อยละเฉลี่ย		39.50	ปานกลาง		62.88	มาก
ด้านการอุทธรณ์ภาษี						
1. การยื่นคำร้องขอแก้ไขแบบบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง สามารถทำหนังสือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นมาแจ้งแทนได้	124	64.60	มาก	146	72.60	มาก
2. ผู้เสียภาษียื่นคำร้องคัดค้าน และขอให้ผู้บริหารท้องถิ่นทบทวนการประเมินหรือเรียกเก็บภาษี (กรณีชำระภาษีเพิ่มเติม) ภายใน 60 วัน	30	15.6	น้อยที่สุด	70	34.8	น้อย
3. ผู้เสียภาษีมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ โดยยื่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง (กรณีผู้บริหารท้องถิ่นไม่เห็นชอบคำร้องขอให้ทบทวนการประเมินของผู้เสียภาษี)	33	17.2	น้อยที่สุด	74	36.8	น้อย

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจความรู้ความเข้าใจ ที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	ผู้เสียภาษี			เจ้าหน้าที่รัฐ		
	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ	ระดับความรู้
4. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาคำร้องให้แล้ว เสร็จภายใน 45 วัน	87	45.3	ปานกลาง	80	39.8	ปานกลาง
5. ผู้เสียภาษีมีสิทธิยื่นฟ้องต่อศาล กรณี ไม่พอใจ ผลการวินิจฉัยหรือกรณีคณะ กรรมการฯ วินิจฉัยคำอุทธรณ์ไม่แล้ว เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด	112	58.3	ปานกลาง	137	68.2	มาก
ร้อยละเฉลี่ย		40.2	ปานกลาง		50.44	ปานกลาง
ด้านเบี้ยปรับ เงินเพิ่มและโทษ						
1. ผู้เสียภาษีไม่เสียภาษีเมื่อพ้น 90 วัน นับแต่ได้รับหนังสือเตือน ผู้บริหารท้องถิ่น (โดยความเห็นชอบของ ผวจ.มีอำนาจ ออกคำสั่งยึดอายัด และขายทอดตลาด ทรัพย์สินของผู้เสียภาษี)	84	43.8	ปานกลาง	124	61.7	มาก
2. หากใช้หลักฐานเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี อาจได้รับโทษจำคุกสูงสุด 1 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	16	8.3	น้อยที่สุด	70	34.8	น้อย
3. กรณีภาษีค้างชำระ จะต้องเสียเบี้ย ปรับ 10%-40% ของจำนวนภาษีค้าง ชำระ (ขึ้นอยู่กับระยะเวลาการยื่นเสีย ภาษีที่ล่าช้า)	82	42.7	ปานกลาง	162	80.6	มากที่สุด
4. กรณีภาษีค้างชำระจะต้องเสียเงินเพิ่ม ในอัตรา 1% ต่อเดือนจากภาษีที่ค้าง ชำระ	14	7.3	น้อยที่สุด	6	3	น้อยที่สุด
5. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขยาย หรือเลื่อนกำหนดการชำระ ภาษี ผู้เสียภาษีไม่ต้องเสียค่าปรับและเงิน เพิ่ม	123	64.1	มาก	170	84.6	มากที่สุด
ร้อยละเฉลี่ย		33.24	น้อย		52.94	ปานกลาง
ร้อยละเฉลี่ยรวม		40.34	ปานกลาง		59.7	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษี

ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2566

คิดเป็นร้อยละ 50.94 ด้านฐานภาษี (มูลค่าทั้งหมดของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) คิดเป็นร้อยละ 40.22 และด้านการอุทธรณ์ภาษี คิดเป็นร้อยละ 40.20 ส่วนด้านที่ผู้เสียภาษีมักรู้ต่ำที่สุด คือ ด้านเบี้ยปรับเงินเพิ่มและโทษ คิดเป็นร้อยละ 33.24 และระดับความรู้ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 59.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษี คิดเป็นร้อยละ 65.18 ด้านอัตรภาษี คิดเป็นร้อยละ 64.78 และด้านการประเมินการจัดเก็บ คิดเป็นร้อยละ 62.88 ส่วนด้านที่เจ้าหน้าที่รัฐรู้ต่ำที่สุด คือ ด้านการอุทธรณ์ภาษี คิดเป็นร้อยละ 50.44

ตารางที่ 3 ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ระดับคะแนน	จำนวนผู้เสียภาษี	จำนวนผู้เสียภาษี (ร้อยละ)	จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐ	จำนวนเจ้าหน้าที่รัฐ (ร้อยละ)	จำนวนรวม	จำนวนรวม (ร้อยละ)
ช่วงคะแนน 25-30 คะแนน (ระดับมากที่สุด)	4	2.08	5	2.49	9	2.29
ช่วงคะแนน 18-24 คะแนน (ระดับมาก)	22	11.46	108	53.73	130	33.08
ช่วงคะแนน 12-17 คะแนน (ระดับปานกลาง)	85	44.27	73	36.32	158	40.2
ช่วงคะแนน 6-11 คะแนน (ระดับน้อย)	50	26.04	15	7.46	65	16.54
ช่วงคะแนน 0-5 คะแนน (ระดับน้อยที่สุด)	31	16.15	0	0	31	7.89
รวม	192	100	201	100	393	100

จากตารางที่ 3 ความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีและเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางคิดเป็น ร้อยละ 40.20 ความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 44.27 และระดับความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 53.73

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีของผู้เสียภาษี และเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ความคิดเห็น	ผู้เสียภาษี		ระดับความคิดเห็น	เจ้าหน้าที่		ระดับความคิดเห็น
	Mean	S.D.		Mean	S.D.	
ด้านความเป็นธรรม	3.32	1.06	ปานกลาง	3.44	0.93	ดี
ด้านความแน่นอน	3.16	0.85	ปานกลาง	3.38	0.57	ปานกลาง
ด้านความสะดวก	3.62	0.79	ดี	3.87	0.68	ดี
ด้านประสิทธิภาพ	3.63	0.81	ดี	3.86	0.68	ดี
ด้านความเป็นกลาง	3.42	0.79	ดี	3.53	0.67	ดี
ด้านอำนวยความสะดวกการจัดเก็บภาษี	3.15	0.99	ปานกลาง	3.66	0.62	ปานกลาง
ด้านความยืดหยุ่น	3.18	0.91	ปานกลาง	3.38	0.65	ดี
รวม	3.35	0.89	ปานกลาง	3.59	0.69	ดี

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เสียภาษีในจังหวัดเชียงใหม่พบว่าในภาพรวม มีความคิดเห็นระดับปานกลาง (Mean = 3.35, SD = 0.89) เมื่อวิเคราะห์รายด้านเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างพบว่า ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ มีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.63, SD = 0.81) รองลงมาคือ ด้านความสะดวกมีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.62, SD = 0.79) และด้านความเป็นกลาง มีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.42, SD = 0.79) และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ในภาพรวม มีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.59, SD = 0.69) เมื่อวิเคราะห์ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความสะดวก มีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.87, SD = 0.68) รองลงมาคือ ด้านประสิทธิภาพมีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.86, SD = 0.68) และด้านอำนวยความสะดวกการจัดเก็บภาษีมีความคิดเห็นระดับดี (Mean = 3.66, SD = 0.69)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาด้านผู้มีหน้าที่เสียภาษี	Mean	S.D.	ระดับปัญหา
ปัญหาด้านผู้เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	3.24	0.98	ปานกลาง
ปัญหาด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	3.57	0.68	มาก
ปัญหาด้านการบริการ และประชาสัมพันธ์	3.94	0.84	มาก
รวม	3.58	0.84	มาก

จากตารางที่ 5 ปัญหาการชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษีในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าอยู่ในระดับมาก (Mean = 3.58, SD = 0.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านการบริการ และประชาสัมพันธ์ เป็นปัญหาระดับมาก (Mean = 3.94, SD = 0.84) รองลงมาคือ ปัญหาด้านเอกสารการยื่นแบบภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นปัญหาระดับมาก (Mean = 3.57, SD = 0.68) และปัญหาด้านผู้เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นปัญหาระดับปานกลาง (Mean = 3.24, SD = 0.98)

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่รัฐ	Mean	S.D.	ระดับปัญหา
ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่	3.21	1	ปานกลาง
ปัญหาด้านระบบการจัดการ	3.55	1	มาก
ปัญหาด้านความร่วมมือ	3.41	0.75	มาก
รวม	3.39	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ปัญหาในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.39, SD = 0.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านระบบการจัดการ เป็นปัญหาระดับมาก (Mean = 3.55, SD = 1.00) รองลงมา คือ ปัญหาด้านความร่วมมือ เป็นปัญหาระดับมาก (Mean = 3.41, SD = 0.75) และปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ เป็นปัญหาระดับปานกลาง (Mean = 3.21, SD = 1.00)

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษี

ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	Sig
เพศ	1.024		0.307
อายุ		1.953	0.103
ระดับการศึกษา		3.485	0.017
ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน		6.232	0.000
ประสบการณ์		1.452	0.219

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลกับความรับรู้ความเข้าใจอาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของผู้เสียภาษี พบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีค่า (Sig.=0.017) และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน (Sig.=0.000) มีความรับรู้ความเข้าใจอาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับรู้ความเข้าใจที่มีต่ออาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้เสียภาษี เป็นรายคู่

ระดับการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าหรือเทียบเท่า	อนุปริญญา/	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
		มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	ปวส.		
		0.533	0.407	0.357	0.288
ต่ำกว่าหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	0.533		0.125	0.175	0.244*
อนุปริญญา/ปวส.	0.407			0.498	0.118
ปริญญาตรี	0.357				0.068
ปริญญาโท	0.288				-

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรับรู้ความเข้าใจที่มีต่ออาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้เสียภาษี พบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า หรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความแตกต่างกันกับผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท โดยพบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่า หรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีความรับรู้ความเข้าใจที่มีต่ออาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากกว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรับรู้ความเข้าใจที่มีต่ออาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้เสียภาษี เป็นรายคู่

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า	10000-	20,001-	30,001-	40,001
		10,000 บาท	20,000 บาท	30,000 บาท	40,000 บาท	บาทขึ้นไป
		0.369	0.396	0.260	0.453	0.333
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0.369		-0.026	0.109	-0.083	0.036
10,001 - 20,000 บาท	0.396			0.135*	-0.057	0.062
20,001 - 30,000 บาท	0.260				-0.192*	-0.072
30,001 - 40,000 บาท	0.453					0.120
40,001 บาทขึ้นไป	0.333					-

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้เสียภาษี พบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันกับผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท โดยพบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมากกว่าผู้เสียภาษีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท

ผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีความแตกต่างกันกับผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท โดยพบว่าผู้เสียภาษีที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าผู้เสียภาษีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,001-40,000 บาท

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเจ้าหน้าที่รัฐ

ปัจจัยส่วนบุคคล	t	F	Sig
เพศ	0.734		0.464
อายุ		7.378	0.000
ระดับการศึกษา		1.230	0.299
ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน		6.283	0.000
ประสบการณ์		6.939	0.000

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าเจ้าหน้าที่รัฐ อายุ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ที่แตกต่างกัน (Sig.=0.000) มีความรู้ความเข้าใจภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกตามอายุของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นรายคู่

อายุ	ค่าเฉลี่ย	20 - 30 ปี	31 - 40 ปี	41 - 50 ปี	51 - 60 ปี
		0.483	0.574	0.591	0.645
20 - 30 ปี	0.483		-0.090*	-0.107*	-0.162*
31 - 40 ปี	0.574			-0.017	-0.071
41 - 50 ปี	0.591				-0.054
51 - 60 ปี	0.645				-

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามอายุของเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่า เจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นรายคู่

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,000 - 20,000 บาท	20,001 - 30,000 บาท	30,001 - 40,000 บาท	40,001 บาทขึ้นไป
		0.453	0.537	0.634	0.558	0.708
ต่ำกว่า 10,000 บาท	0.453		-0.0842	-0.181*	-0.105	-0.255
10,001 - 20,000 บาท	0.537			-0.097*	-0.021	-0.170
20,001 - 30,000 บาท	0.634				0.075	-0.073
30,001 - 40,000 บาท	0.558					-0.149
40,001 บาทขึ้นไป	0.708					-

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามระดับประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นรายคู่

ระดับประสบการณ์	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 1 ปี	1-3 ปี	4-6 ปี	7-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
		0.445	0.535	0.677	0.567	0.588
น้อยกว่า 1 ปี	0.445		-0.090	-0.231*	-0.121	-0.142*
1 - 3 ปี	0.535			-0.141*	-0.031	-0.052
4 - 6 ปี	0.677				0.109	0.088
7 - 9 ปี	0.567					-0.021
10 ปีขึ้นไป	0.588					-

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจำแนกตามระดับประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่รัฐ พบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1-3 ปี โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1-3 ปี

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไป

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ 1-3 ปี มีความแตกต่างกันกับเจ้าหน้าที่รัฐที่มีประสบการณ์ระหว่าง 4-6 ปี โดยพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีระดับประสบการณ์ 1-3 ปี มีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อภาษีน้อยกว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

1. ความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า ความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากไม่ได้รับข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 รวมทั้งขั้นตอน และสิทธิประโยชน์ในการชำระภาษี และการจัดอบรมจากภาครัฐเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายภาษีให้กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ ตะวันไกลรุ่ง (2562) พบว่า ประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยประเด็นที่ไม่มีความรู้มากที่สุด คือ มีความรู้ความเข้าใจในด้านวิธีคำนวณภาษีของภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการจัดอบรมจากภาครัฐเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปใช้กับประชาชนในพื้นที่ ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงแก้ว แสงบุญเรือง (2558) พบว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะและเจตคติในการทำงานที่ได้รับมอบหมายเฉพาะอย่างให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มทดลองที่ใช้การฝึกอบรมมีระดับความรู้ความเข้าใจมากกว่ากลุ่มควบคุมที่อ่านเอกสารแผ่นพับ การฝึกอบรมที่ตอบสนองความต้องการของเจ้าหน้าที่ควรเน้นกระบวนการเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงอันเป็นประโยชน์ทั้งต่อหน่วยงาน และผู้เข้ารับการอบรมเอง

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ ของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษา และระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสุบิน พุทโสม (2562) พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมวกเหล็ก ที่มีระดับการศึกษา และรายได้สุทธิต่อปีที่แตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่รัฐที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณา สุวรรณคำ (2565) พบว่า บุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ 1 ที่มีอายุระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน (อายุราชการ) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ 1 โดยรวมแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. กลุ่มผู้เสียภาษี

ผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้เสียภาษีจึงไม่ส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และมีความเข้าใจผิดว่าการชำระภาษีต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก ทำให้เกิดการหลีกเลี่ยงภาษี จึงไม่มีการชำระภาษีภายในกำหนดทำให้ต้องมีการเรียกเก็บเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม และผู้เสียภาษียังเข้าใจว่าการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นการจัดเก็บที่ซ้ำซ้อน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่ ควรกำหนดนโยบายให้ความรู้เกี่ยวกับภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้กับผู้เสียภาษี เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการขั้นตอนและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ รวมทั้งจัดให้มีสถานที่สำหรับผู้เสียภาษี ให้มีส่วนร่วมเพื่อแสดงความคิดเห็นในการชำระภาษี จัดให้บริการออกรับชำระภาษี การประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อที่เข้าถึงผู้เสียภาษีทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

2. กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

เจ้าหน้าที่รัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับชำระภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความรู้ความเข้าใจต่อภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมเพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงาน อีกทั้งควรจัดหาเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ สามารถดำเนินการสำรวจข้อมูล ลงพื้นที่จริง เพื่อแก้ไขปัญหากรณีที่ไม่สามารถติดต่อผู้เสียภาษีได้ และการนำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ มาใช้เพื่อจัดทำแผนที่ภาษีให้ได้ข้อมูลการจัดเก็บภาษีที่ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าผู้เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจต่อกฎหมายภาษีที่ดินระดับปานกลาง จึงควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยในการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีที่ดิน เพื่อใช้เป็นข้อกำหนดแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางการให้ความรู้ความเข้าใจในการชำระภาษีที่ดินและการจัดเก็บภาษีในเขตจังหวัดภาคเหนือเพื่อนำมาปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์กรส่วนท้องถิ่นต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). ระบบข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. <https://info.dla.go.th/eForm/abtData.do>
- กรรณมา สุวรรณคำ. (2562). ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ 1. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/twin92/6214154652.pdf>

- จรัญ ชาดัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานนิคมอุตสาหกรรมบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยสยาม.
- ชวฤทธิ์ โยศรีคุณ. (2562). หน้าทีของประชาชนในการชำระภาษีอากร. *วารสารการจัดการความรู้สู่การปฏิบัติที่เป็นเลิศ วิทยาลัยนครราชสีมา*, 1/2562, 135-141.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- พวงแก้ว แสงบุญเรือง. (2558). การพัฒนาชุดฝึกอบรมที่เหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลกรณีศึกษาตำบลแม่แจ่ม อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. *พินเนศวร์สาร*, 11(1), 125.
- ภารดี เทพคายน. (2564). การศึกษาระดับการรับรู้ และความเข้าใจของบุคลากรสายสนับสนุนสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ต่อนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงานและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายความเป็นเลิศด้านการปฏิบัติงาน. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
<https://www.km.nida.ac.th/th/images/PDF/research/paradeere164.pdf>
- สุบิน พุทโสม. (2562). การศึกษาความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและทัศนคติเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลมวกเหล็ก อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา ครั้งที่ 6 ประจำปี 2562*, 315-329. http://journal.nmc.ac.th/th/admin/Journal/2562Vol10No1_31.pdf
- สุภาภรณ์ ตะวันไกลรุ่ง. (2562). สถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
<http://www.ba-abstract.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/483.ru>
- สุเมธ ศิริคุณโชติ. (2565). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2565*. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัจฉราพร ปะทิ. (2559). ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของประชาชนต่อการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง: กรณีศึกษาประชาชนในตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. [สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5705037082_4989_4009.pdf
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). *Marketing research*. John Wiley & Son.
- Best, J. W. (1997). *Research in Education* (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Hair, J., Black, W., Babin, B. & Anderson, R. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Education International.
- Yamane, Taro (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd Ed). Harper and Row Publications.